

Vorbereiding hoorzitting door vaste commissie voor Sociale zaken en werkgelegenheid.

maandag 10 oktober van 10.00-10.30 uur

gehoord worden Saniye Calkin en Mehmet Cerit, vanuit de Hizmetbeweging en aanwezig namens het Hizmet-overleg.

1) Wat zijn de gevolgen voor Turks-Nederlandse burgers en/of organisaties naar aanleiding van de recente gebeurtenissen in Turkije?

Voor 15 juli 2016:

- Spanningen tussen Turks-Nederlandse burgers waren er al, deze liepen vooral langs de etnische, politieke en religieuze scheidslijnen, maar sinds ongeveer 2012 is er een nieuwe scheidslijn bijgekomen, namelijk: Erdogan-aanhangers versus de rest. De spanningen tussen voorstanders en de rest zijn verergerd o.a. na de Gezi-park protesten en het corruptieschandaal van december 2013. Beide instanties werden afgedaan als een aanval op het succes van Turkije door landverraders. Beide werden gezien als een internationaal complot van Amerika, Europa en Israël met de binnenlandse vijand. Bij de Gezi-park protesten werd die interne vijand de 'çapulcular' (schooiers) genoemd en na het corruptieschandaal werden zij 'paralelciler' (parallele staat) genoemd. In het eerste geval ging om linkse en/of liberale Turken en in het tweede geval ging het om sympathisanten van de Hizmetbeweging. Beide gebeurtenissen resulteerden in een polariserende tweedeling: 'of je bent voor ons of tegen ons'.
- Toen al werd dreigende taal uitgesproken door de toenmalige Turkse premier zoals: 'Ik zal hen met wortel en al uitroeien'. In eerste instantie werd dit vooral opgevat als dreigende taal, maar over de tijd werd alsmaar meer daad bij woord gevoegd. Eerst achter de schermen, maar met verloop van tijd steeds zichtbaarder. Zowel in Turkije als in het buitenland.
- Sinds eind 2013 wordt vanuit Turkije actief de Hizmetbeweging bestreden. In eerste instantie werd er beweerd dat het om een 'parallele staat' ging, waarvan tot op heden geen bewijs is geleverd. Dat heeft niet kunnen voorkomen dat begin 2016 de Hizmetbeweging door Turkije werd omgedoopt tot FETÖ, een terroristische organisatie. Liefdadigheidsinstellingen, kranten, televisiezenders en onderwijsinstellingen werden gesloten en vele duizenden mensen werden ontslagen.
- Verscheidene groepen in Nederland vanuit allerlei gelederingen, zoals de Alevieten, linkse Turken, Koerden en uit de Hizmetbeweging, hadden al last van beledigingen, intimidatie en uitsluiting. In april van dit jaar hebben we met een diverse gezelschap hierover gesproken. Toen al kwam naar buiten dat de spanningen duidelijk aanwezig waren en dat er met middelen vanuit Turkije, inmenging in Nederland plaatsvond. Zo gaven bijvoorbeeld meerdere mensen aan gestalked te worden omdat zij 'zaken zouden doen met Hizmet-sympathisanten'.

Na 15 juli 2016:

- Doordat de couppoging in schoenen van de Hizmetbeweging werd geschoven, werd in Turkije klare taal gesproken over de Hizmetbeweging die definitief als 'terroristische organisatie' werd gebrandmerkt. Gecombineerd met het oproep om het voor het vaderland op te nemen en de straten op te gaan tegen de landverraders, kwamen ook allerlei personen in Nederland in een moeilijke positie terecht die (vermeend) betrokken zijn bij de Hizmetbeweging of organisaties die (vermeend) door mensen uit de Hizmetbeweging zijn opgericht. Iets dat in Turkije plaatsvond werd dus afgerekend op mensen hier. Zo kwamen er zwarte lijsten van mensen & organisaties die geboycot dienden te worden en werden ouders opgeroepen om hun kinderen van

onderwijsinstellingen weg te halen, ook al ging dat dikwijls tegen het wil van het kind in. Sommige ouders wilden hun kinderen niet van school halen, maar bezweken onder sociale druk.

- De relaties tussen kinderen en volwassenen in Nederland zijn aangetast, enkele scholen zijn tientallen leerlingen kwijtgeraakt, betrokken bedrijven hebben omzet verloren, organisaties hebben uit vrees voor repercussies hun activiteiten moeten staken.
- Mensen die de Hizmet beweging een warm hart toedragen werden al dan niet via sociaal media (verbaal) belaagd, uitgesloten, lastiggevallen, geïntimideerd, bedreigd en gemarginaliseerd. Echter beperkte dit zich niet alleen tot digitale uitingen. Ook zijn er vernielingen en brandstichtingen gepleegd aan gebouwen waarbij stenen door de ruiten zijn gegooid, terwijl er soms zelfs nog mensen in de gebouwen aanwezig waren. Dit heeft het veiligheidsgevoel voor de leefomgeving in Nederland aangetast en dikwijls geresulteerd in angst. Verder heeft dit ook geleid tot in totaal 175 aangiftes en enkele aanhoudingen.
- Meerdere mensen die bekendstonden voor hun betrokkenheid bij de Hizmetbeweging voelden zich daardoor genoodzaakt drukke plekken zoals moskeeën en restaurants te vermijden. De grote omvang van al deze gebeurtenissen die zich in korte tijd ontwikkelden gecombineerd met het heel lang uitblijven van (zichtbare) aanpak van de daders ervan, heeft een sfeer van angst bij de slachtoffers en geschade vertrouwen in de rechtstaat teweeggebracht.
- In de nasleep was er ook sprake van verdeeldheid en ruzie binnen families. Zo zijn er meerdere gevallen bekend waarbij ouders niet meer naar Turkije konden omdat hun kind actief is in de beweging. Familieleden die elkaar uitmaken voor landverrader, familieleden die elkaar onder druk zetten om te stoppen met hun baan, vrijwilligerswerk of donaties aan organisaties die (mede) door mensen uit de Hizmetbeweging zijn opgericht.
- Na de coup poging zijn de al zware consequenties voor Hizmet-sympathisanten alleen maar verergerd en in stroomversnelling geraakt. Al deze gevolgen in Nederland voor zaken in Turkije waar onmogelijk mensen en organisaties in Nederland ook maar iets mee te maken konden hebben gehad, hebben grote maatschappelijke onrust en diepe wonden veroorzaakt in het bijzonder voor de Hizmet-sympathisanten binnen de Turks-Nederlandse gemeenschap en in het algemeen binnen de Nederlandse samenleving.
- In algemene zin is de kijk op Turkse Nederlanders verandert en hun integratieproces verstoord. Evenals het verkeerd is om mensen hier aan te spreken op wat er in Turkije misgaat, is het bestempelen van de integratieproces van de Turks Nederlandse gemeenschap als 'mislukt' ook verkeerd.

2) Hoe kijkt u aan tegen samenleven in Nederland?

Nederland is ook ons land en wij zijn ook Nederlanders. Dit besef is bij mensen van de Hizmetbeweging de laatste decennia steeds meer aanwezig. Ook ziet men in dat het overgrote deel van de mensen die al hier zijn niet zullen terugkeren naar Turkije en dat onze toekomst in Nederland ligt. Daarom is het ook belangrijk verantwoordelijkheid op te nemen voor je leefomgeving en jezelf niet meer op te stellen als een 'gast' die hier tijdelijk verblijft en wel geniet van de lusten maar niet van de lasten. Gepaard met dit basisbesef worden mensen vanuit de 'Hizmet'-gedachtegoed, die van dienstbaarheid dus, aangemoedigd de verantwoordelijkheid op zich te nemen en zich dienstbaar op te stellen voor het verminderen van de drie grootste uitdagingen van onze tijd, te weten: verdeeldheid, onwetendheid en armoede. Dit kan gedaan worden door zich in te zetten voor meer dialoog, onderwijs en liefdadigheid. Deze analyse ligt dus ten grondslag aan wat Hizmet-mensen beweegt om zich in te zetten voor de samenleving waarin zij wonen. Hizmet betekent dienstbaarheid, en dat is de grondhouding die we aannemen ten aanzien van onze medemens en onze omgeving. Voor de Hizmet-mensen in Nederland geldt dus ook dat ze zich inzetten voor hun medemensen hier in Nederland.

Verder zijn Hizmet mensen doordrongen van het feit dat wat ons bindt met anderen is ons mens zijn. Dat universele waarden als vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid constant in herinnering geroepen moeten worden is maar weer eens te meer gebleken. En dat het overeind houden van de democratische rechtstaat een voorwaarde is voor een leefbare en harmonieuze samenleving.

Verinnerlijking van Nederlands burgerschap wordt aangemoedigd, echter is binnen de huidige tijdsgeest de invulling van een inclusieve Nederlanderschap niet altijd even vanzelfsprekend. Omdat naast onze toekomst ook de toekomst van onze kinderen hier ligt, proberen wij ook mensen bewust te maken van Nederland haar nieuwe realiteit en dat iedereen erbij gebaat is als wij samenwerken voor een mooiere toekomst voor ons allemaal in Nederland, los van je achtergrond of overtuiging. Het belang van onze rechtstaat, democratie en universele menselijke waarden die wij in Nederland hoog in de vaandel hebben zijn samen met het belang die wij hechten aan fundamentele mensenrechten zoals die ook omschreven is in het artikel 1 van onze grondwet, van primair belang om vreedzaam samen te kunnen leven.

3) Welke waarnemingen en inspanningen heeft u of uw organisaties verricht op dit terrein?

Vanuit de Hizmetbeweging hebben wij de afgelopen jaren onze achterban gestimuleerd hun maatschappelijke bijdrage te leveren op het gebied van goede scholing, armoedebestrijding en dialoog. Deze terreinen zijn met name de aandachtsgebieden van de Hizmetbeweging. Daarnaast is er binnen de Hizmetbeweging het besef dat de grote uitdagingen van onze tijd (te weten: verdeeldheid, onwetendheid en armoede) niet opgelost kunnen worden als je alles in je eentje doet en enkel voor je eigen achterban organiseert. In plaats van het oprichten van eigen organisaties is het waardevoller als je, in hoeverre dat mogelijk is, op zoek gaat naar goede initiatieven en organisaties die dezelfde doelen nastreven om daarmee samen de krachten te bundelen. Dit heeft de Hizmetbeweging nagestreefd binnen de werkgebieden zoals die hierboven zijn geformuleerd. (Mede) Door Hizmet-mensen opgerichte organisaties onderscheiden zich van anderen omdat ze verankerd zijn in bestaande en gevestigde instituties, werken samen met gevestigde partners en hebben anderen culturen opgenomen in hun besturen, raden van adviezen, comités van aanbevelingen. Dit draagt bij aan een duurzame samenwerking met anderen.

Veel mensen die de Hizmetbeweging een warm hart toedragen zijn dan ook vooral actief op deze gebieden. Sommige van deze mensen hebben zelf en sommigen hebben met anderen samen organisaties opgericht. Weer anderen zijn actief geworden bij al bestaande organisaties. Mede hierdoor hebben veel mensen uit de beweging moeite een organisatie 'Gulen-organisatie' te noemen, omdat dit onrecht doet aan de werkelijkheid aangezien de meeste organisaties in samenwerking met anderen (die niet tot de Hizmetbeweging behoren maar wel (een deel van) de gedachtegoed omarmen) aan de wieg ervan hebben gestaan. Daarnaast opereren die organisaties onafhankelijk van de Hizmetbeweging in hun werk, en hebben zij een eigen bestuur die haar eigen besluiten nemen en uitvoeren.

Het is al langer bekend dat Turkse-Nederlanders goed kunnen organiseren en ondernemend zijn. Dat geldt ook voor de Hizmet-mensen in Nederland. Veel van de mensen uit de Hizmetbeweging hebben dan ook de afgelopen jaren initiatief genomen om zelf of met anderen samen allerlei organisaties op te richten. Dit hebben zij gedaan op het gebied van ondernemerschap tot onderwijs, van liefdadigheid tot emancipatie-integratie. Ook heeft de Hizmetbeweging vanuit het Hizmet-overleg middels (landelijk en lokale) platforms haar achterban gestimuleerd om fysiek en/of financieel bij te dragen aan deze instellingen. Hierdoor worden jaarlijks duizenden personen geholpen en bijgestaan. Hiernaast hebben de mensen die een warm hart toedragen aan de beweging zich altijd ingezet om kinderen te helpen een opleiding te volgen, een onderwijs carrière na te streven, zich een beroep eigen te maken en te werken voor je eigen brood.

Tevens hebben wij al jaren vanuit de Hizmetbeweging ook de goede initiatieven gesteund waar geen mensen uit de Hizmetbeweging aan de wieg van hebben gestaan maar goed werk verrichten, bijvoorbeeld door in het hele land te doneren aan de Voedselbanken in het hele land of om langdurig mee te doen aan regionale dialoogbijeenkomsten.

Wij zijn ons bewust dat door de situatie in Turkije en de onterechte beschuldiging die wij hier in onze schoenen geschoven krijgen het nu wellicht lastiger is geworden een breder segment van de Turkse Nederlanders aan te spreken, maar nimmer beperkten wij ons tot enkel Turkse Nederlanders. Wij zijn dan ook van plan, hetzij landelijk dan wel lokaal deze lijn voort te zetten en ons optimaal te blijven inzetten voor onze samenleving en voor onze gezamenlijke toekomst. Eenieder die zich voor dit ideaal wil inzetten blijft van harte welkom.

4) Hoe is uw relatie met het herkomstland?

Turkije heeft een speciale plek voor veel Turkse Nederlanders omdat het voor het gros van deze mensen het herkomstland is van hun ouders en menigeen daar nog familie heeft. Voor de meeste mensen uit de Hizmetbeweging geldt dat zij beseffen dat zij cultureel en familiair wel een band hebben met Turkije, maar tegelijkertijd dat zij ook hun wortels hier hebben geschoten. Dit gegeven gecombineerd met het feit dat onze toekomst hier ligt, maakt dat wij meer gefocust zijn op Nederland, onze toekomst hier en die van onze kinderen. De verbintenis met Turkije is dus meer van emotionele aard en meer dan dat speelt Turkije eigenlijk niet echt een rol bij de mensen van de Hizmetbeweging.

Menig Hizmet geïnspireerde ondernemers zijn ook internationaal actief. Door de toegang tot het Turks en Turkije, en de goede mogelijkheden die Turkije bood qua investeringen, deden ondernemers ook vaak zaken in Turkije, maar door de situatie van de laatste jaren zijn steeds meer Hizmet geïnspireerde ondernemers noodgedwongen zich terug te trekken uit Turkije en uit te wijden naar andere landen voor zaken. De keerzijde van de medaille is dat de wereld voor deze Turkse Nederlanders groter is geworden. Ieder nadeel heeft zijn voordeel, zeg maar.

5) Welke bemoeienis ervaart u vanuit Turkije?

- De Turkse regering en overheid schuwen zich er niet voor alle middelen en mankracht in hun bereik in te zetten om ook mensen te bestrijden die sympathiseren met Hizmet in Nederland. Soms gebeurt dat door direct vanuit Turkije iets te ondernemen, maar ook door samen te werken met bereide mensen uit Nederland. Hatespeech wordt flink gebezigd door de Turkse overheidsfunctionarissen jegens mensen van Hizmet zoals “kankercellen die uitgeroeid moeten worden”, “virus die moet worden bestreden” en verder worden wij even erg genoemd als moordende terreurorganisaties als ISIS.
- Mensen die dergelijke uitspraken vrijuit in Turkije kunnen doen omdat dit soort taal dagelijkse kost is in Turkije, komen ook dikwijls naar Nederland om mensen hier op te hitsen. Zie bijvoorbeeld de uitingen van de Turkse minister van Economische zaken van Turkije op beeld (‘de Gulenhonden gaan zoveel gemarteld worden dat zij zullen smeken om gedood te worden’), maar sinds deze uitspraak is hij meerdere malen in Nederland en België komen spreken voor een groot publiek.
- Ook worden mensen van de Hizmetbeweging in Nederland beschuldigd terroristen te zijn. Enige sympathie met Fethullah Gulen of betrokkenheid bij de Hizmetbeweging is genoeg om deze label te krijgen. Hier wordt ook naar gehandeld en alle middelen worden hiervoor ingezet, ook in Nederland, zoals;
- Personeel van Turkse ambassade en Consulaten Generaal
- Aan de Turkse overheid gelieerde instellingen van religieuze tot de ondernemerschapsorganisaties, van jongerenorganisaties tot studenten organisaties

- Turkstalige media
- Sleutelfiguren
- De inzet van een advocaat uit Amerika om in Nederland de Hizmetbeweging proberen in een kwaad daglicht te zetten. Dit probeert zij samen te doen met een advocatenkantoor van Nederlandse bodem.
- Inzet via het directoraat voor Turken in de diaspora (YTB), bijvoorbeeld bij de onrust op scholen was overduidelijke betrokkenheid van meerdere Turks Nederlandse leden daarvan zichtbaar
- Oproepen om mensen van Hizmet aan te geven bij een kliklijn. De mensen die weten dat zij zijn doorgegeven krijgen angst voor zichzelf dan wel hun familie in Turkije, anderzijds leeft een deel van de mensen in angst dat zij mogelijk verklikt zullen worden als zij zich kritisch opstellen, waardoor zij zelfcensuur plegen of Turkije voorlopig vermijden.
- Ook wordt vanuit Nederland mensen zoals journalisten uitgenodigd naar Turkije of naar de Turkse ambassade om de visie van AKP/Turkse overheid over te brengen. Daarbij wordt hen verteld ons hier ook als terroristen te zien.

Verder is er ook sprake van:

- Familieleden die bezorgd zijn bellen en je proberen de mond te snoeren.
- Familie en kennissen die proberen druk uit te oefenen op mensen hier om hun vrijwilligerswerk, werk of donaties aan Hizmet organisaties stop te zetten.
- Soms zelfs dreigementen van mensen hier dan wel uit Turkije dat men de Turkse overheid zal informeren over

Kansen die de coup ons biedt

- Na 50 jaar migratiegeschiedenis helpt het conflict van de afgelopen tijden nog beter te beseffen dat deze ontstane situatie kan dienen als een kans om definitief voor Nederland te kiezen, waar dat nog niet was gebeurd.
- Veel Hizmet-mensen hebben dat al gedaan en gaan verder investeren in het begeleiden van mensen bij deze gewaarwording.
- Hopelijk zullen ook anderen leringen trekken uit wat Hizmet-mensen is overkomen en leidt dit ook tot een intern debat bij andere Turkse groepen, met de hoop dat zij ook definitief zullen kiezen voor hun toekomst in Nederland
- Door het gemak en omvang van de ondemocratische, niet-juridische stappen en mensenrechtenschendingen in Turkije beseffen wij beter het belang en waarde die in Nederland gehecht wordt en gehecht zou moeten worden aan de rechtstaat, democratie en mensenrechten en het waarborgen daarvan
- Onze toekomst en de toekomst van onze kinderen ligt in Nederland
- We moeten het Nederlands burgerschap veel beter verinnerlijken en uitdragen aan onze achterban
- Belang van integratie en een deel kunnen vormen van de Nederlandse samenleving
- Veel meer samenwerken met anderen om samen vormt te geven aan onze gezamenlijke toekomst in Nederland en een natuurlijke onderdeel vormen van de Nederlandse samenleving
- We begrijpen mensen en groepen veel beter die worden onderdrukt
- Om meer dan voorheen mensen te vertellen over het Hizmet gedachtengoed, omdat het ook voor de huidige spanningen en vraagstukken een oplossing zou kunnen zijn.